

КРИМІНОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЗЛОЧИННІСТЬ І БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ – ОСНОВА ПОБУДОВИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ КОНЦЕПЦІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Ю.В. Нікітін

*доктор юридичних наук, доцент,
декан юридичного факультету,
завідувач кафедри кримінального права та процесу
ВНЗ «Національна академія управління»*

Постановка проблеми. Значна кількість праць українських і зарубіжних учених, юристів, політологів, соціологів, економістів, психологів присвячена дослідженню становлення та розвитку суспільного життя, де одним із головних завдань постає з'ясування факторів, які детермінують злочинність, що негативно впливає на безпеку людини, суспільства, держави. Факторний аналіз як складова системного аналізу дає можливість більш чітко систематизувати об'єктивні, в тому числі казуальні (причинно-умовні) фактори злочинності, які мають значення для пояснення її народження та обумовлюючих підстав існування. Проведене нами дослідження дозволило виявити комплекс факторів, що обумовлюють злочинність, яка перешкоджає розвитку державних інституцій, соціально-економічних та правових основ життєдіяльності суспільства. Впровадження дієвого механізму протидії злочинності в системі забезпечення безпеки України передбачає розкриття їх сутності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемі причин злочинності та забезпечення безпеки людини, суспільства, держави присвячено праці як вітчизняних, так і російських учених: М.І. Бажанова, Ю.В. Бауліна, В.С. Батиргареевої, В.І. Борисова, В.В. Василевича, В.О. Глушкова, В.В. Голіни, Б.М. Головкина, В.К. Грищука, І.М. Даньшина, О.М. Джужи, А.І. Долгової, О.Г. Кальмана, М.І. Камлика, О.М. Костенко, В.М. Кудрявцева, В.В. Лунєєва, М.І. Мельника, В.А. Мисливого, В.О. Навроцького, В.Я. Настюка, Є.Л. Стрельцова, В.Я. Тація, В.П. Тихого, П.В. Хряпінського, В.І. Шакуна та інших. Поряд із цим процес забезпечення безпеки суспільства здійснюється як з урахуванням об'єктивних законів розвитку суспільства, так і множинності факторів, які в умовах сьогоденної глобалізації постійно взаємодіють, змінюються, впливаючи один на одного. Це необхідно враховувати при розробці політики держави у сфері протидії злочинності, що сприятиме безпеці людини і суспільства.

Метою статті є визначення зовнішніх кримінологічних факторів впливу на злочинність і безпеку України та врахування їхньої детермінації суб'єктам законодавчої ініціативи при побудові кримінологічної концепції протидії злочинності та кримінологічній експертизі проектів законів для унеможливлення прийняття таких, що спричинять криміногенний вплив на соціум.

Основні результати дослідження. Термін «фактор» (від лат. factor – такий, що скоює, відтворює) означає рушійну силу будь-якого процесу чи явища [1, с. 496]. Фактори виконують роль умов злочинів і наряду з причинами становлять казуальну (генетичну) детермінацію злочинності, тобто є її детермінантами. Вивчення, аналіз і групування факторів за певними ознаками (загрозами) дає змогу окреслити засади побудови кримінологічної концепції протидії злочинності.

З огляду на це кримінологічне дослідження «не лише кримінально-правових, але і політичних, економічних, соціально-психологічних та інших реалій глобалізації, які несуть у собі високий рівень криміногенності» [2, с. 5], дає змогу більш змістовно опанувати цим процесом.

Беручи це до уваги, потрібно підкреслити, що ефективність протидії злочинності залежить як від запобігання впливу глобальних конфліктів на весь спектр життя та діяльності людської спільноти, так і карної політики кожної держави, що в кінцевому результаті передбачає протидію факторам, які впливають на: а) національні інтереси; б) виникнення криміногенних загроз внутрішній безпеці суспільства.

Аналіз наукової літератури, статистичних даних, архівних кримінальних справ та результатів анкетування 750 осіб (співробітників правоохоронних органів, суддів і пересічних громадян) дало нам змогу згрупувати за типовими сьгоднішніми процесами фактори, які детермінують злочинність та негативно впливають на безпеку суспільства. Найбільш значущими з них є: економічні, соціальні, соціально-психологічні, правові, екологічні, техногенні та організаційно-управлінські фактори. Вони мають різний зміст і лише в сукупності обумовлюють злочинність, а їх системний аналіз дає змогу: 1) визначити комплекс організаційних заходів та суб'єктів, необхідних для розробки та реалізації стратегії протидії злочинності і забезпечення безпеки суспільства; 2) створити правову базу щодо захисту життєво важливих інтересів людини, суспільства і держави від криміногенних загроз.

Дослідження проблем карної політики і кримінології неможливе без урахування світових та національних кримінологічних і соціально-правових реалій, які відбуваються в період глобалізаційних викликів та змін. У зв'язку з цим ми зосередимо увагу на тих основоположних засадах існування держави, які закріплені в ст. 1 Конституції України: суверенність, незалежність, демократичність, соціальні та правові основи існування держави.

Суверенність є основоположним чинником існування будь-якої держави. Забезпечується вона завдяки обороноздатності держави, її конституційному устрою і територіальній цілісності. Безпека держави –ключовий компонент, що забезпечує безпеку особи та суспільства. Лібералізм стає домінуючою ідеологією, що формує нові відносини між особою і державою. І в цьому аспекті головною проблемою стало з'ясування змісту поняття «національні інтереси».

Прибічники «особливої ролі» та «особливого шляху» України зводять політику забезпечення національної безпеки до особливої місця України в європейському просторі; інші вважають, що треба повернутися до того шляху, що вже був пройдений, але з урахуванням демократичних змін, які сталися в

Україні. Боротьба за владу, часта зміна правлячої еліти в країні призвели до того, що протягом ось уже 23 років у державі не сформовано чіткого розуміння «національних інтересів», яке б відповідало справжнім інтересам нації. Україна, курсуючи у політичній сфері між двома полюсами – Росія – Захід, не може визначитись, чи вона прибічник певного відсторонення від Росії і інтегрується до Євроатлантичних структур, чи її пріоритетом є об'єднання з Росією та іншими колишніми республіками СРСР, на кшталт співдружності незалежних держав. Це негативно впливає на всі сфери діяльності держави, у тому числі національну безпеку. Йдуть процеси руйнації і дезінтеграції в політичній, економічній та соціальній сферах, що сприяли в кінці 90-х років різкому зростанню як загальнокримінальної злочинності, так і вчиненню злочинів організованими групами та злочинними організаціями. Так, за даними МВС, найбільше зростання злочинності припадає на 1995-2000 рр., відповідно – 641,9 тис злочинів і 567,8 тис. Значна кількість цих злочинів була вчинена злочинними групами та злочинними організаціями, яких у 1993 р. було виявлено 469, а вже в 2000 р. – 1166. Це у 2,3 рази більше.

Наступною небезпекою для суверенітету держави є війни, що проходили поблизу кордонів України. Це, зокрема, конфлікти в Чечні, Придністров'ї, колишній Югославії, Абхазії, Нагорному Карабаху, анексія Криму. Це, в свою чергу, вплинуло на загострення кримінологічної ситуації і, як кінцевий результат, ослаблює безпеку людини і суспільства.

Фактор незалежності. Діяльність держави як єдиної політичної організації ґрунтується на принципах суверенності та незалежності, які дістають своє відображення у таких атрибутах, як територія, громадянство, спеціальний апарат управління, видання загальнообов'язкових юридичних норм і забезпечення їх реалізації, апарат легального примусу (збройні сили, міліція, пенітенціарні установи), єдина грошова система, єдина система оподаткування і фінансового контролю, державні символи, столиця. Демократична держава знаходить свій прояв насамперед у порядку формування органів державної влади, у типі та формі держави, характері здійснення державної влади, дотриманні правопорядку.

Але до сьогодні влада не змогла закрити належним чином та демаркувати кордони України. Ми спостерігаємо, що в ХХІ ст. з новою силою постала загроза безпеці суспільства і держави через прикордонні конфлікти. Територіальні спори, що виникали між Україною й іншими державами, якраз і спричинені невизначеністю кордонів. Прикладом цьому є незавершене правове оформлення (делімітація та демаркація) державного кордону України з Молдовою та Російською Федерацією. Незахищеність кордонів, як свідчить практика, сприяє контрабанді, нелегальній міграції і транснаціональній злочинності.

Геополітичний та економічний фактори. У 1991 р., після розпаду СРСР, Україна втратила традиційних економічних партнерів та ринки збуту продукції. Перед державою постало доленосне завдання – увійти в світовий процес, що дасть змогу країні адаптуватися до вимог глобалізації і не опинитись в ізоляції, поступово не занепасти і, в кінці кінців не зникнути.

XXI ст. засвідчило, що глобалізація не лише підштовхнула, а й прискорила економічні кризи в багатих стабільних країнах. Вона призвела до того, що невеликі країни Європи об'єднали свої зусилля задля спільного виживання в світі, а великі, такі як США, Китай, Індія, Росія постали перед загрозою економічного колапсу. Однак потрібно відмітити, що значний вплив на безпеку України і напрямки її інтеграційних процесів у майбутньому як мали, так і мають відносини як з Росією, так і з країнами Європейського союзу.

Наступний чинник, який впливає на геополітику держави та її безпеку, є роздвоєність ідеї інтеграції поміж східними і західними регіонами України, де перші виступають за економічну і політичну інтеграцію з Росією, другі – з Європою. Теж саме можна спостерігати в Криму, де проживає значна кількість російськомовного населення, яке вболіває за подвійне громадянство, а кримські татари пропонують автономію своїй історичній батьківщині. Невизначеність у геополітичній стратегії є дестабілізуючим чинником, який негативно впливає на стан криміналізації суспільства, а це, у свою чергу, на внутрішню безпеку України. На нашу думку, на це треба наголосити, що стабілізація даних суперечностей полягає не в напрямках – схід чи захід, а у національному єднанні, демократичному розвитку українського суспільства, толерантності відносин до різних точок зору громадянського суспільства, що сприятиме стабілізації, правопорядку та безпеці людини, суспільства, держави.

Третій фактор, який безпосередньо впливає на геополітику та внутрішню безпеку – це енергетика. На сьогодні, маючи застарілі та енергоємні технології, економічний сектор (важка промисловість, хімічна і машинобудівна промисловість) споживає найбільше в світі енергоресурсів, а це призводить до того, що 55% від загального обсягу первинних енергоресурсів держава імпортує.

Разом з тим розрахунки експертів показують, що забезпеченість України власними первинними природно-енергетичними ресурсами (ПЕР) до 2015 р. значно не погіршиться і буде знаходитись на рівні 43-47% [3, с. 17-18, 50-51; 4; 5, с. 47-52].

З огляду на значний дефіцит енергоносіїв у державі в останні роки невпинно зростає кількість злочинів проти довкілля. Так, за даними МВС у 2010 р. було вчинено 2062 злочина, у 2011 р. – 2115. Зростання на 2,6%. Питома вага злочинів проти довкілля від усіх зареєстрованих злочинів становить 0,4%. Найбільш поширеними, серед цих злочинів, є: незаконне видобування корисних копалин (вугілля) із подальшою його реалізацією і незаконний відбір газу із трубопроводів.

З метою запобігання злочинності в сфері енергетики пропонуємо такі антикриміногенні заходи: 1). В економічно доцільних межах збільшити обсяги видобутку власних енергетичних ресурсів. 2). Підвищити ефективність використання ПЕР у всіх галузях економіки та комунальній сфері. 3). Здійснити диверсифікацію джерел надходження паливних ресурсів у державу. 4). Створити єдину систему державного регулювання господарської діяльності енергетичних галузей та підприємств, що є природними монополіями, чітко контролювати їх фінансові потоки у фінансово-промислових групах та корпораціях. 5). Збільшити використання альтернативних джерел енергії.

б). Зменшити обсяг імпорту паливних ресурсів при безумовному забезпеченні в необхідних обсягах економічної та комунальної сфер. 7). Розробити систему заходів запобігання злочинності на державному та регіональному рівнях за участю місцевих органів влади, правоохоронних органів і недержавних охоронних структур суб'єктів господарювання.

Екологічний фактор. Екологічна безпека держави ґрунтується на концепції всеохоплюючої системи глобальної безпеки. У Декларації про державний суверенітет України (1990 р.) зазначено, що Україна дбає про екологічну безпеку громадян, про генофонд народу, його молоде покоління, а також має право заборонити будівництво та припинити функціонування будь-яких підприємств, установ, організацій та інших об'єктів, які спричиняють загрозу екологічній безпеці [6].

В плані нашого дослідження поняття «екологічна безпека» треба розглядати з соціально-правової точки зору, включивши в його визначення і кримінологічні ознаки, аналіз яких і допомагає сформулювати дефініцію даного явища. З нашої точки зору, це: 1). Екологічна безпека є складовим елементом як національної, так і внутрішньої безпеки, яка відповідає життєво важливим інтересам людини, суспільства, держави. 2). Об'єктами екологічної безпеки, так як і внутрішньої, є людина, її життя, здоров'я, право людини на придатне для життя навколишнє природне середовище; суспільство з його духовними, морально-етнічними, інтелектуальними та матеріальними цінностями, які залежать від навколишнього природного середовища; держава, її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність та недоторканість; небезпека техногенного, у тому числі ядерного, біологічного тероризму тощо. 3). Екологічна безпека як складова національної і внутрішньої безпеки суспільства є певним станом навколишнього природного середовища, придатним для нормального проживання. А це передбачає: а) захист життя і здоров'я людини (суспільства) від наслідків антропогенного порушення та техногенної діяльності; негативних ситуацій техногенного та природного характеру; б) захист природних екосистем від будь-якого впливу, який може безпосередньо або опосередковано негативно позначитись на житті, здоров'ї та умовах проживання людей, суспільства. 4). Наявність загроз, спричинених факторами, які впливають на безпеку життєво важливих інтересів людини, суспільства, держави. Тому існування і розвиток загроз передбачає необхідність комплексно-системного підходу до вирішення всієї сукупності питань безпеки на будь-якому рівні: глобальному, державному, регіональному, локальному, на рівні окремого підприємства. 5). Необхідність наукового прогнозування впливу існуючих та майбутніх технологій (ядерних, біологічних тощо) на темпи науково-технічного прогресу та наслідків для навколишнього природного середовища. 6). Запобігання загрозам екологічній безпеці та безпеці суспільства забезпечується проведенням економіко-політичних, науково-технологічних, соціально-правових, організаційно-превентивних, регулятивно-стимулюючих та інших заходів.

Поряд із цим, аналіз світових екологічних проблем свідчить, що вони призводять не тільки до виникнення напруги в суспільстві, але й до конфлік-

тних ситуацій. Це пов'язано зі спорами щодо спільного використання водних ресурсів, утилізації небезпечних відходів, виробництва ядерної енергії тощо. Тому в питаннях внутрішньої безпеки необхідно розраховувати не тільки на добру волю держав-сусідів, але й на свою здатність правовими методами із залученням міжнародного співробітництва відстоювати власні інтереси та спрямовувати дії інших держав, щоб унеможливити нехтування національними інтересами України. З огляду на це чинний Кримінальний кодекс України у Розділі VIII передбачає відповідальність за злочини проти довкілля.

Міграційний фактор. Також тісно пов'язаний з глобалізаційними процесами і суттєво впливає на криміналізацію суспільних відносин та його внутрішню безпеку. Україна відчула на собі цю проблему, коли у Крим почали повертатися примусово вивезені кримські татари. Окрім того, йде незаконне проникнення на нашу територію афганських біженців, представників В'єтнаму, Лаосу, Індії. Потік імігрантів охоплює майже всі регіони країни, і поки що важко спрогнозувати його подальший вплив на криміналізацію суспільства та його безпеку.

Такий стан міграції, з одного боку, фактично компенсує еміграційний відтік населення із західних і східних економічних регіонів, а з іншого боку, йде приховане заселення української території представниками інших держав, що може призвести до суттєвих демографічних змін у деяких регіонах України, зокрема в Автономній Республіці Крим.

Вивчення незаконної міграції дає підстави стверджувати, що в Україні активізується організована злочинність, яка спеціалізується насамперед на створенні транснаціональної розгалуженої мережі управління нелегальними міграційними потоками і торгівлею людьми. Так, за даними МВС організованими групами та злочинними організаціями, що сформувалися на етнічній основі було вчинено 15 злочинів (2005 р.), і відповідно – 26 (2011 р.). Як видно простежується стійка тенденція. Поряд з цим кількість злочинів загальнокримінальної спрямованості, що вчинені іноземними громадянами становила: 2008 р. – 2788, 2009 р. – 2998, 2010 р. – 3524, 2011 р. – 3778 і за дев'ять місяців 2012 р. – 3369 (з набуттям чинності нового Кримінального процесуального кодексу України 2012 р. відбулись зміни у статистичному обліку МВС). В середньому нижче зазначений показник складає 0,7% від загальної кількості зареєстрованих злочинів [7].

У цьому зв'язку ми прогнозуємо погіршення кримінологічної ситуації в державі, що може призвести до: а) формування на певній території України анклавів з переважною більшістю етнічних імігрантів; втручання іноземних держав (звідки емігрує населення) у внутрішні справи України з метою захисту прав та інтересів своїх співвітчизників; б) у разі погіршення соціально-економічного стану в державі збільшення кількості безробітних і зменшення доходів корінного населення, показників здоров'я, освіти, екології, демографії тощо [8, с. 137]; в) зростання конфліктів на міжетнічному ґрунті; г) збільшення конфліктів на міжнародному рівні; д) збільшення злочинності.

Тероризм і транснаціональна організована злочинність. В умовах інтенсивних глобалізаційних процесів принципово нових ознак набуває теро-

ризм, який в останні десятиліття став серйозною загрозою не тільки для внутрішньої безпеки окремих держав, але і глобальної безпеки.

Як відмічають В. Антипенко, В. Картавцев, О. Костенко, В. Крутов, А. Бутейко, А. Гуцал та інші дослідники, тероризм намагається перенести цю загрозу усередину держави. Це пов'язано з інтеграцією України у міжнародне співтовариство, що посилюють вплив транснаціональної злочинності і міжнародного тероризму на кримінологічну ситуацію в державі. На підставі аналізу наукових праць, статистичних даних та нашого дослідження нами встановлені найбільш суттєві чинники, що сприяють цьому процесу. Це: а) прискорення інтеграції України в європейський та світовий ринки товарів і послуг; б) приєднання держави до міжнародної фінансової та банківської систем, світових систем комунікацій; в) різке збільшення масштабів еміграції з України та імміграції в Україну; поява багатонаціональних міст-мегаполісів; г) криміналізація зовнішньоекономічної діяльності, прозорість кордонів; д) зростання злочинів, вчинених злочинними та екстремістськими організаціями. А екстремістська за своєю суттю організація в разі неспроможності досягти своїх цілей легітимними засобами починає сповідувати теорію насилля та застосовувати практику терору як одного з найдієвіших, на її погляд, знарядь досягнення бажаної мети. Моральним виправданням терору слугує високе ідеологічне обґрунтування останнього (поза такої високої «ідеї», терор – це просто геноцид, політичний вандалізм); е) послаблення ефективності роботи правоохоронних органів у протидії злочинності [9, с. 6-8; 10, с. 11-12; 11, с. 16-18; 12, с. 18-20; 13, с.76-84].

Визначені фактори мають значний вплив на формування нових тенденцій у розвитку організованої злочинності [14, с. 84-85], закріплення її зв'язків з транснаціональною кримінальною злочинністю, формування регіональних кримінальних та світового кримінального ринків. Цьому свідчать дані МВС, згідно з якими тільки у 2011 р. виявлено 40 організованих групи та злочинних організацій, які мали міжнародні зв'язки, 29 – корумповані, а у 2010 р., відповідно – 28 і 38.

Висновки. Підсумовуючи вищезазначене можна наголосити, що до зовнішніх криміногенних факторів, які сприяють злочинності та дестабілізують внутрішню безпеку суспільства, належать: а) змінюваність міжнародної економіки (вплив транснаціональних корпорацій, груп на економіку країни); б) стан світової соціальної сфери та її взаємообумовленість із національною; в) прозорість і відкритість діяльності організацій із запобігання екологічній небезпеці (охорона ядерних об'єктів, надійний захист населення від радіації, природно-кліматичних катастроф); г) поява нових держав і у зв'язку з цим загально-цивілізаційний рівень їх розвитку; д) прозорість у формуванні та перегрупованні міжнародних транспортних комунікацій; е) розвиненість інститутів міжнародної і регіональної безпеки; протидія тероризму та транснаціональним злочинним угрупованням; є) розвиненість і співпраця з різними конфесіями на міжнародному рівні та в конкретному регіоні; ж) непрозорість міграційних процесів; з) рівень співпраці у науково-технічній сфері; и) рівень доступу до створення і розвитку міжнародної інформаційної системи; і) наявність і спрямованість діяльності військово-політичних організацій.

Названі та інші зовнішні фактори з одного боку, позитивно впливають на розвиток суспільних відносин, а з іншого, – при не проведенні антикриміногенних заходів – спричиняють кризові явища, які криміналізують суспільство і дестабілізують внутрішню безпеку. Це впливає на кризу ідеології, яка призводить до кризи державно-правової системи, що сприяє появі різних опозиційних груп – політичних, соціальних, національних, релігійних, які можуть поставити під сумнів законність існуючої влади, не сприяти системній протидії злочинності, а також домінуючих тенденцій функціонування світового співтовариства. Врахування цих чинників сприятиме побудові сучасної кримінологічної концепції протидії злочинності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Советский энциклопедический словарь / [гл. ред. А.М. Прохоров]. – 4-е изд. – М. : Сов. энциклопедия, 1986. – 1600 с.
2. *Лунеев В.В.* Эпоха глобализации и преступность / В.В. Лунеев. – М. : Норма, 2007. – 272 с.
3. Енергетична безпека України: чинники впливу, тенденції розвитку / За ред. М.П. Ковалка, А.К. Шидловського, В.П. Кухаря. – К. : УЕЗ, 1998. – 160 с.
4. *Діак І.В.* Газова промисловість України на зламі століть: [наук. видання] / І.В. Діак, З.П. Осінчук. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. – 236 с.
5. Енергетичні ресурси та потоки / Під заг. ред. А.К. Шидловського. – К. : Українські енциклопедичні знання; Дреднаут, 2003. – 468 с.
6. Декларація про державний суверенітет України // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1990., – № 31. – Ст. 429.
7. Статистика МВС. Стан та структура злочинності в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mvs.gov.ua>. – Заголовок з екрана.
8. *Савченко Н.О.* Прогнозування показників соціального розвитку, як одна з характеристик виміру соціальної безпеки / Н.О. Савченко // Соціальна безпека: пошук нової парадигми: зб. наук. статей. – К. : Нац. акад. упр., 2003. – Вип. 1. – С. 137–141.
9. *Крутов В.* Необхідність формування нових підходів системної протидії міжнародному тероризму / В. Крутов // Проблеми Безпеки особистості, суспільства, держави. – 2006. – № 6. – С. 6–8.
10. *Бутейко А.* Національна безпека України та міжнародне співробітництво в сфері боротьби з тероризмом / А. Бутейко // Проблеми безпеки особистості, суспільства, держави. – 2006. – № 6. – С. 11–12.
11. *Картавцев В.* Роль і місце громадських організацій у боротьбі з тероризмом / В. Картавцев // Проблеми безпеки особистості, суспільства, держави. – 2006. – № 6. – С. 16–18.
12. *Гуцал А.* Тероризм как системная сила мировой дезинтеграции / А. Гуцал // Проблеми безпеки особистості, суспільства, держави. – 2006. – № 6. – С. 18–20.
13. *Костенко О.М.* Проблема №1 сучасної цивілізації (в українському контексті): Монографія / О.М. Костенко. – Черкаси : СУЕМ, 2008. – 112 с.
14. *Батиргареева В.С.* Вплив процесів глобалізації світу на розвиток кримінологічної науки в Україні // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. пр. / [редкол.: В.І. Борисов та ін.] – Х. : Право, 2013. – Вип. 26. – С. 73–86.

Нікітін Ю.В. Кримінологічний аналіз впливу зовнішніх факторів на злочинність і безпеку України – основа побудови кримінологічної концепції протидії злочинності

У статті досліджується вплив сьогоденних зовнішніх факторів на злочинність і безпеку України. Обґрунтовується необхідність їхнього врахування при побудові кримінологічної концепції протидії злочинності.

Ключові слова: зовнішні фактори, злочинність, криміналізація суспільних відносин, протидія злочинності, кримінологічна концепція.

Никитин Ю.В. Криминалогический анализ влияния внешних факторов на преступность и безопасность Украины – основа построения криминалогической концепции противодействия преступности

В статье исследуется влияние сегодняшних внешних факторов на преступность и безопасность Украины. Обосновывается необходимость их учета при построении криминалогической концепции противодействия преступности.

Ключевые слова: внешние факторы, преступность, криминализация общественных отношений, противодействие преступности, криминалогическая концепция.

Nikitin I.V. Criminological analysis of internal factors impact on the criminal situation and security of Ukraine as a framework for developing a criminological concept of combating crime

The article considers the impact of the current internal factors on the criminal situation and security of Ukraine. The need to take this influence into account under the development of criminological concept of combating crime is substantiated.

Keywords: internal factors, criminal situation, criminalisation of social relations, combating crime, criminological concept.

Стаття надійшла до редакції 16.04.14.